

AVIAN SALMONELLOSIS, CAUSED BY SALMONELLA ENTERITIDIS AND MEANS OF ITS SPECIFIC PROPHYLAXIS

Kryukova N.V.

National Scientific Center "Institute of Experimental and Clinical Veterinary Medicine", Kharkiv

On the basis of domestic and foreign publications, the authors proved the relevance of studies on Salmonella and necessity of development of inactivated vaccine preparation for prevention of these diseases.

УДК 619:639.3,091:616.98:579

**РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ РИБ
В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА ПЕРІОД 1960-2010 рр.**

Куценко В.Г.

Харківська регіональна державна лабораторія ветеринарної медицини, м. Харків

Метою роботи було проведення аналізу епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб риб в Харківській області починаючи з 1960 року до теперішнього часу.

Матеріали та методи. Для аналізу були використані звітні дані Харківської обласної державної лабораторії ветеринарної медицини та районних державних лабораторій.

Результати проведених досліджень наведені у таблиці 1 «Екстенсивність аеромонозу в Харківській області за період 1960-2010рр.» данні таблиці свідчать, що перший спалах на аеромоноз зареєстровано 04.05.1978 р. у зимовальному ставку площею 1га Печенізького рибгоспу, Печенізького району. Екстенсивність хвороби становила 40 %. Щільність посадки коропа становила 5000 екз.\га. Цього ж року (05.05.1978 р.) аеромоноз був зареєстрований у коропа в садках на водоймі-охолоджувачі Зміївської ТЕС, Лиманського рибгоспу. Екстенсивність зараження становила 25 %. Щільність посадки риби (короп, товстолобик, білий амур) становила 200 екз.\м³. Наступного року спалах аеромонозу був зареєстрован в МХП Шевченківське (10.09.1979 р. зараженість риб склала 6,25 %, при щільності посадки 1000 екз.\га. У 1983 році (10.03.1983 р.) аеромоноз був виявлений у личинках коропа у зимовальному ставку площею 4га колгоспу «Україна», Первомайського району. Щільність посадки становила 200 тис.\га. Ураженість риб склала 40 %. У 1986 році (10.05.1986 р.) у виростковому ставку площею 50 га колгоспу «Комінтерн», Зачепилівського району аеромоноз був виявлен у цьогорічки коропа. Щільність посадки становила 200 тис.\га, екстенсивність захворювання склала 25 %.

Таблиця – «Екстенсивність аеромонозу в Харківській області за період 1960-2010рр.»

№ п/п	Назва господарства	Тип ставка	Площа, га.	Вид риби	Щільність посадки	Дата реєстрації	Екстенсивність, %
1	Рибгосп Печенежский п.Печенеги	Зимовав	1	короп	5000\га	04.05.1978 р.	40
2	Рибгосп Лиманский	Садки водойма-охолоджувача	1200м³	короп	200\м³	05.05.1978 р.	25
3	МХП Шевченковское	Ставок	70	короп	1000\га	10.09.1979 р.	6,25
4	Ставок к-з Україна Первомайского р-на	зимовав	4	короп личинка	200тис.\га	10.03.1983 р.	40
5	Ставок к-з Комінтерн Зачепиловского р-на	виростковий	50	короп цьогорічка	200тис.\га	10.05.1986 р.	25
6	МХП по производству риби г.Изюм	нагул	68	короп	1500\га	02.06.1988 р.	10
7	Ставок в с. Івано-Шейчино	нагул	3	короп	1000\га	25.05.1993 р.	10
8	Ставок біля с. Федорівка Н.-Водолажського р- ну.	нагул	10	короп	1500\га.	15.04.1994 р.	2
9	Ставок в с.Курилівка Куп'янського р-ну	виростковий	0,1	короп	1500\га.	14.04.2006 р.	5

Через два роки (02.06.1988 р.) аеромоноз був виявлений у коропа в нагульному водоймі площею 68 га МХП по виробництву риби м. Изюм, з екстенсивністю 10 %. Щільність посадки склала 1500 екз.\га. У 1993 році (25.05.1993 р.) риба захворіла на аеромоноз в ставку площею 3 га зі щільністю посадки 1000\га біля с. Івано-Шейчино, Богодухівського району при екстенсивності 10 %. У 1994 році ця хвороба була зареєстрована в ставку площею 10 га при щільності посадки 1500 екз\га. біля с. Федорівка Нововодолазького району, захворюваність риби була близько 2 %. Останній випадок захворювання був зареєстрований у ба-сейні площею 0,1 га приватного сектору с. Курилівка, Куп'янського району. Щільність посадки риб 1500 екз\га, екстенсивність хвороби становила 5 %.

Проведений аналіз звітних даних свідчить про відносно невеликий рівень випадків реєстрації інфекційних захворювань риб в Харківській області. Так, загальна кількість спалахів аеромонозу за 50 років склала 9 випадків. Таким чином, з певною періодичністю у водоймах Харківської області виявляються інфекційні хвороби риб, зокрема аеромоноз в ставках з різними гідрологічними режимами та щільністю посадки від 1000 екз.\га для товарної риби, та щільністю посадки від 200 тис.\га

для рибопосадкового матеріалу. Це свідчить про постійну циркуляцію збудників інфекційних хвороб, зокрема бактерій роду *Aeromonas* у водоймах області.

Висновок. Таким чином, особливого значення набувають знання епізоотичної ситуації щодо інфекційних хвороб риб у певних регіонах, так як розробка та впровадження ефективних заходів боротьби із захворюваннями риб не можливі без вивчення особливостей епізоотичного процесу.

Список літератури

1. Методичні вказівки «По лабораторній діагностиці аэромоноза карпов» затверджена начальником Гол. Вет. Управління СРСР 23.04.1986р.
2. Болезни пресноводных рыб. /О.Н. Давидов, Ю.Д. Темниханов. – К.: «Ветинформ», 2003. – 544с.: ил.249 Библиогр.: С. 539-543. 3. Справочник по болезням прудовых рыб / П.В. Микитюк, Е.Ф. Осадчая, Т.П. Погорельцева и др.; Под ред. П.В. Микитюка. – К.: Урожай, 1984. – 248 с.
4. Ихтиопатология / Москва. Издательство «Пищевая промышленность», 1977 г. 5. Болезни пресноводных рыб. /О.Н. Бауер, В.А. Мусселиус, Ю.А. Стрелков. Москва издательство колос 1969 г.

RETROSPECTIVE ANALYSIS OF INFECTIOUS FISH DISEASES IN KHARKIV REGION DURING THE PERIOD 1960-2010

Kutsenko V.G.

Kharkiv State Laboratory of Veterinary Medicine

The paper presents data about infectious diseases of fish in Kharkiv region during the period 1960-2010.

УДК 619:616.98:578.828.11

ДИАГНОСТИЧЕСКАЯ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ГРУППОВОГО ИССЛЕДОВАНИЯ В ELISA-ТЕСТЕ ПРОБ МОЛОКА И СЫВОРОТКИ КРОВИ ДЛЯ МОНИТОРИНГА СИТУАЦИИ ПО ЛЕЙКОЗУ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

Москалик Р.С.

Научно-практический институт биотехнологий в зоотехнии и ветеринарной медицине, г. Кишинэу, Молдова

Балова С.З.

Республиканский ветеринарно-диагностический центр, г. Кишинэу, Молдова

Для решения проблемы лейкоза крупного рогатого скота во многих странах, особенно на постсоветском пространстве продолжают вестись всесторонние научные разработки, однако серьезных успехов пока не достигнуто [1-4, 7, 14-17]. Как показывают выполненные в НИИЖиВ [9, 12] исследования эпизоотический процесс при лейкозе – «рукотворный», а поэтому главным звеном в решении этой проблемы должно быть соблюдение требований профессиональной этики при обслуживании и эксплуатации животных. Эти требования и порядок их выполнения сформулированы в разработанной нами концепции «антиэпизоотической цепи» защиты от распространения лейкоза [9], где серьезная роль также отводится своевременной серологической диагностике (второе звено) и выбраковке на убой зараженных животных (третье звено).

Для серомониторинга и управления эпизоотической ситуацией по лейкозу широко используются серологические методы (РИД, ELISA, ПЦР) своевременного выявления зараженных ВЛКРС животных, порог чувствительности которых при обнаружении анти-ВЛКРС антител в сыворотке крови зараженных животных, разный [6, 8, 12, 13, 15, 16].

В настоящее время в ветеринарной диагностике наряду с РИД все больше применяется ELISA-тест для проведения научных разработок и практического серомониторинга и управления процессом оздоровления от лейкоза крупного рогатого скота [6, 8, 13]. Этот метод был использован нами при выполнении представленной научной публикации.

Поиск эффективного решения ликвидации лейкоза крупного рогатого скота с минимальными материальными затратами является весьма актуальной проблемой.

Цель работы. Отработать наиболее оптимальный вариант применения метода ELISA для группового тестирования проб крови (молока), позволяющий сократить материальные затраты и сохранить высокую (100 %) специфическую активность выявления зараженных ВЛКРС животных.

Материалы и методы. Чувствительность серологических методов обнаружения инфицированных ВЛКРС животных оценивали при сравнительном исследовании проб сыворотки крови и молока в РИД и ELISA, а порог чувствительности – титрованием сероположительных проб от 1:5 до 1:100 с подтверждением результатов в ELISA-veri test.

Рассчитывали оптимальный уровень инфицированности стада, при котором целесообразно группирование проб. Сгруппированные (по 10) пробы, положительно реагирующие в ELISA, исследовали повторно (каждую из входящих в десятку) для персонального обнаружения среди них сероположительных.

Для тестирования проб сыворотки крови (молока) в РИД использовали диагностикумы производства России, Румынии, Польши, Украины, Франции, а в ELISA – диагностические наборы, изготовленные во Франции – Institut Pourque. Исследования проводили, согласно требованиям МЭБ (Manual of Standartes for Diagnostic test Vaccines, 2004, Edition, a. V-a).

Результаты исследований. Анализ эпизоотической ситуации по лейкозу крупного рогатого скота в Республике Молдова показывает, что несмотря на существующие проблемы, в целом она характеризуется постепенным снижением уровня инфицированности животных ВЛКРС от 48,5 % в 1991 г. до 9,6 % в 2010 г.

Установлено, что объективным и самым главным фактором, серьезно сдерживающим темпы искоренения лейкоза, является ежегодно высокая (4,5-5,5 %) инцидентность (впервые выявленные) заражения животных [9-11].

При этом опыт нашей страны и других государств СНГ и мира убеждает, что многолетний серомониторинг (в некоторых странах – по несколько раз в год), на который ежегодно тратятся значительные средства, не всегда является эффективным [2-4, 7, 16].

Доказано, что только в комплексе трех звеньев, разработанной нами [9] «антиэпизоотической цепи» защиты от распространения ВЛКРС, где главным является первое (соблюдение требований профессиональной этики при обслуживании животных) звено можно гарантировано вести полное и надежное искоренение лейкоза, даже в хозяйствах с очень высокой (67-82 %) инфицированностью животных [10-13].